

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๙๑ ฉบับมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น ๓ ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔.๓ ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม (๑) อายุ (๒) พรรษา (๓) วุฒิการศึกษาแผนกธรรม (๔) วุฒิการศึกษาแผนกบาลี (๕) วุฒิการศึกษาแผนกสามัญ (๖) ตำแหน่งในวัด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

n=๑๙๑		
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๑. อายุ		
ต่ำกว่า ๑๓ ปี	๕	๒.๖๒
๑๓-๑๙ ปี	๔๗	๒๔.๖๐
๒๐-๒๕ ปี	๗๘	๔๐.๘๔
๒๖ ปีขึ้นไป	๖๑	๓๑.๙๔
รวม	๑๙๑	๑๐๐
๒. เพศ		
ต่ำกว่า ๕ เพศ	๘๙	๔๖.๖๐
๕-๑๐ เพศ	๔๒	๒๑.๙๙
๑๑-๑๕ เพศ	๓๓	๑๗.๒๘
๑๖-๒๐ เพศ	๑๖	๘.๓๘
๒๑ เพศขึ้นไป	๑๑	๕.๗๕
รวม	๑๙๑	๑๐๐
๓. วุฒิการศึกษาแผนกธรรม		
ไม่มีวุฒิการศึกษาแผนกธรรม	๓๙	๒๐.๐๓
นักธรรมชั้นตรี	๔๗	๒๔.๖๒
นักธรรมชั้นโท	๒๓	๑๒.๐๔
นักธรรมชั้นเอก	๘๒	๔๒.๙๔
รวม	๑๙๑	๑๐๐
๔. วุฒิการศึกษาแผนกบาลี		
ไม่มีวุฒิการศึกษาแผนกบาลี	๑๔	๗.๓๓
ประโยค ๑-๒	๓๓	๑๗.๒๘
เปรียญธรรม ๓ ประโยค	๗๒	๓๗.๗๐
เปรียญธรรม ๔-๖ ประโยค	๖๔	๓๓.๕๑
เปรียญธรรม ๗-๙ ประโยค	๘	๔.๑๙
รวม	๑๙๑	๑๐๐

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๕. วุฒิกการศึกษาแผนกสามัญ		
มัธยมศึกษาตอนต้น	๓๐	๑๕.๗๑
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๔๒	๒๑.๙๙
ปริญญาตรี	๑๑๒	๕๘.๖๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๗	๓.๖๖
อื่น ๆ	-	-
รวม	๑๙๑	๑๐๐
๖. ตำแหน่งในวัด		
เจ้าอาวาสวัด	-	-
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด	๔	๒.๐๙
ลูกวัด	๑๘๗	๙๗.๙๑
อื่น ๆ	-	-
รวม	๑๙๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการวัดทั้งหมดจำนวน ๑๙๑ รูป พบว่าโดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๒๕ ปี จำนวน ๗๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘๔ มีพรรษาดำกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๘๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๐ วุฒิกการศึกษาทางธรรมของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับนักธรรมชั้นเอกจำนวน ๘๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙๔ มีวุฒิกการศึกษาแผนกบาลีอยู่ในระดับเปรียญธรรม ๓ ประโยคจำนวน ๗๒ รูปคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๐ ระดับการศึกษาแผนกสามัญของกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรีจำนวน ๑๑๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖๔ ตำแหน่งหน้าที่ในวัดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพระลูกวัดจำนวน ๑๘๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๑

๔.๒ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ - ๔.๘

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา

$n=๑๙๑$

ลำดับ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	ด้านนิติธรรม	๓.๔๕	๐.๘๖	ปานกลาง
๒	ด้านคุณธรรม	๓.๕๓	๐.๙๐	มาก
๓	ด้านความโปร่งใส	๓.๑๖	๐.๘๔	ปานกลาง
๔	ด้านการมีส่วนร่วม	๓.๔๒	๐.๘๖	ปานกลาง
๕	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๑๖	๐.๘๔	ปานกลาง
๖	ด้านหลักความคุ้มค่า	๓.๕๔	๐.๘๒	มาก
ภาพรวม		๓.๓๘	๐.๘๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าพระภิกษุสามเณรภายในวัดโสธรวรารามมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๓๘$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมและด้านความคุ้มค่าอยู่ในระดับมากด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักนิติธรรม

ด้านการบริหารจัดการ หลักนิติธรรม		ระดับความคิดเห็น $n=๑๙๑$		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรภายในวัด	๓.๔๙	๐.๘๓	ปานกลาง
๒	เปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้ภายในวัด	๓.๓๕	๑.๐๒	ปานกลาง
๓	การบริหารงานมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	๓.๓๑	๐.๘๙	ปานกลาง
๔	มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	๓.๔๘	๐.๘๓	ปานกลาง
๕	การออกกฎระเบียบต่าง ๆ ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นที่ตั้ง	๓.๖๒	๐.๗๖	มาก
รวม		๓.๔๕	๐.๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๕$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า พระภิกษุสามเณรมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวรารามอยู่ในระดับมาก คือ การออกกฎระเบียบต่าง ๆ ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นที่ตั้งสำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักคุณธรรม

ด้านการบริหารจัดการ หลักคุณธรรม		ระดับความคิดเห็น $n=151$		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	ผู้บริหารของวัดปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาธิปไตย	๓.๔๕	๐.๘๔	ปานกลาง
๒	ผู้บริหารวัดมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตน	๓.๕๔	๑.๐๐	มาก
๓	ผู้บริหารวัดยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมนำเลื่อมใสศรัทธา	๓.๖๖	๐.๙๔	มาก
๔	ผู้บริหารวัดปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม	๓.๔๒	๐.๘๕	ปานกลาง
๕	ผู้บริหารวัดยึดหลักความถูกต้องและความเป็นธรรมในการบริหาร	๓.๕๕	๐.๘๖	มาก
รวม		๓.๕๓	๐.๙๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ระดับปานกลางคือ ผู้บริหารของวัดปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาธิปไตย และผู้บริหารวัดปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมสำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา **ด้านหลักความโปร่งใส**

ด้านการบริหารจัดการ หลักความโปร่งใส		ระดับความคิดเห็น $n=๑๙๑$		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	การบริหารงานกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ มีการ สรุปเปิดเผยต่อสาธารณะชนและพระภิกษุ สามเณรภายในวัดให้ทราบทั่วกัน	๓.๒๗	๐.๘๔	ปานกลาง
๒	กระบวนการทำงานของวัดตรงไปตรงมาพร้อมที่ จะได้รับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา	๓.๒๐	๐.๘๕	ปานกลาง
๓	ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยต่อสาธารณะชนถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง	๒.๕๒	๐.๗๗	ปานกลาง
๔	วัดแจ้งวัตถุประสงค์ก่อนการใช้จ่ายเงิน เพื่อการ ก่อสร้างและหลังจากการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ แล้ว	๓.๔๐	๐.๘๙	ปานกลาง
๕	หลังจากมีการมอบหมายงานเกี่ยวกับการจัดการ วัดเช่น ปรับปรุงซ่อมแซมอาคาร โบสถ์ วิหาร ลานเจดีย์ เป็นต้น มีการดำเนินการอย่าง ตรงไปตรงมาและรวดเร็ว	๓.๔๑	๐.๘๔	ปานกลาง
รวม		๓.๑๖	๐.๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโส
ธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา **ด้านหลักความโปร่งใส** โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๑๖$)
เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของวัดโสธรวรารามจังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา **ด้านหลักการมีส่วนร่วม**

ด้านการบริหารจัดการ หลักการมีส่วนร่วม		ระดับความคิดเห็น $n=151$		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	เปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อพระภิกษุสามเณรภายในวัด	๓.๔๗	๐.๘๒	ปานกลาง
๒	พระภิกษุสามเณรภายในวัดมีอิสระทางความคิด และสามารถแสดงความคิดเห็นได้	๓.๔๐	๐.๙๖	ปานกลาง
๓	วัดมีการเปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	๓.๔๘	๑.๐๘	ปานกลาง
๔	เปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรตลอดจนพุทธศาสนิกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	๓.๔๔	๐.๘๙	ปานกลาง
๕	เปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา	๓.๑๐	๐.๘๒	ปานกลาง
รวม		๓.๔๒	๐.๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา **ด้านหลักการมีส่วนร่วม** โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.42$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักความรับผิดชอบ

ด้านการบริหารจัดการ หลักความรับผิดชอบ		ระดับความคิดเห็น $n=๑๙๑$		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	มีการนำโครงการ/กิจกรรมต่างๆที่ได้แถลงไว้ไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรม	๓.๔๖	๐.๘๔	ปานกลาง
๒	ผู้บริหารวัดมีการดูแลเอาใจใส่ในการแก้ปัญหาของพระภิกษุสามเณรภายในวัด	๓.๔๓	๐.๙๔	ปานกลาง
๓	บุคลากรของวัดทุกภาคส่วนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน	๓.๖๘	๐.๘๒	มาก
๔	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารวัดอย่างชัดเจน	๓.๔๙	๐.๘๕	ปานกลาง
๕	รับฟังความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรภายในวัดเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจในเรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระภิกษุสามเณร	๓.๔๐	๐.๘๑	ปานกลาง
รวม		๓.๔๙	๐.๘๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=๓.๔๙$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับมากคือบุคลากรของวัดทุกภาคส่วนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนสำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านการบริหารจัดการ หลักความคุ้มค่า		ระดับความคิดเห็น $n=๑๙๑$		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑	ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชน	๓.๔๗	๐.๘๔	ปานกลาง
๒	มีการรณรงค์ให้พระภิกษุสามเณรช่วยกันประหยัดในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น	๓.๖๒	๐.๗๖	มาก
๓	การจัดสรรบุคลากรมีความเหมาะสมกับหน้าที่	๓.๗๐	๐.๘๔	มาก
๔	การใช้จ่ายงบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่ทางวัดได้รับ	๓.๕๐	๐.๘๔	ปานกลาง
๕	การปฏิบัติงานในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	๓.๔๒	๐.๘๓	ปานกลาง
รวม		๓.๕๔	๐.๘๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=๓.๕๔$)เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับมากคือมีการรณรงค์ให้พระภิกษุสามเณรช่วยกันประหยัดในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้นและการจัดสรรบุคลากรมีความเหมาะสมกับหน้าที่สำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔.๓ ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อเสนอแนะด้านหลักนิติธรรม

๑. ผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางและยึดหลักยุติธรรมเป็นที่ตั้งในการบริหารวัด
๒. ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดผู้บริหารควรปฏิบัติงานด้วยเหตุและผล
๓. ควรปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เข้ากับยุคสมัยและคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรภายในวัด

๔. ควรนำหลักการกระจายอำนาจในการปกครองพระภิกษุสามเณรมาใช้ภายในวัด

ข้อเสนอแนะด้านหลักคุณธรรม

๑. ผู้บริหารปฏิบัติควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทยึดถือประโยชน์ของวัดเป็นสำคัญ
๒. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน
๓. ปฏิบัติต่อพระภิกษุสามเณรภายในวัดโดยเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะด้านหลักความโปร่งใส

๑. ทำงานอย่างมีระบบขั้นตอนมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญพร้อมรับการตรวจสอบอยู่เสมอ
๒. การดำเนินงานทุกโครงการควรมีการนำเสนอประชาสัมพันธ์ระเบียบขั้นตอนพร้อมวัตถุประสงค์ของการทำงาน

ข้อเสนอแนะด้านหลักการมีส่วนร่วม

๑. ควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์งานที่ดีร่วมกัน
๒. รับฟังความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรที่มีความเห็นแตกต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวัด

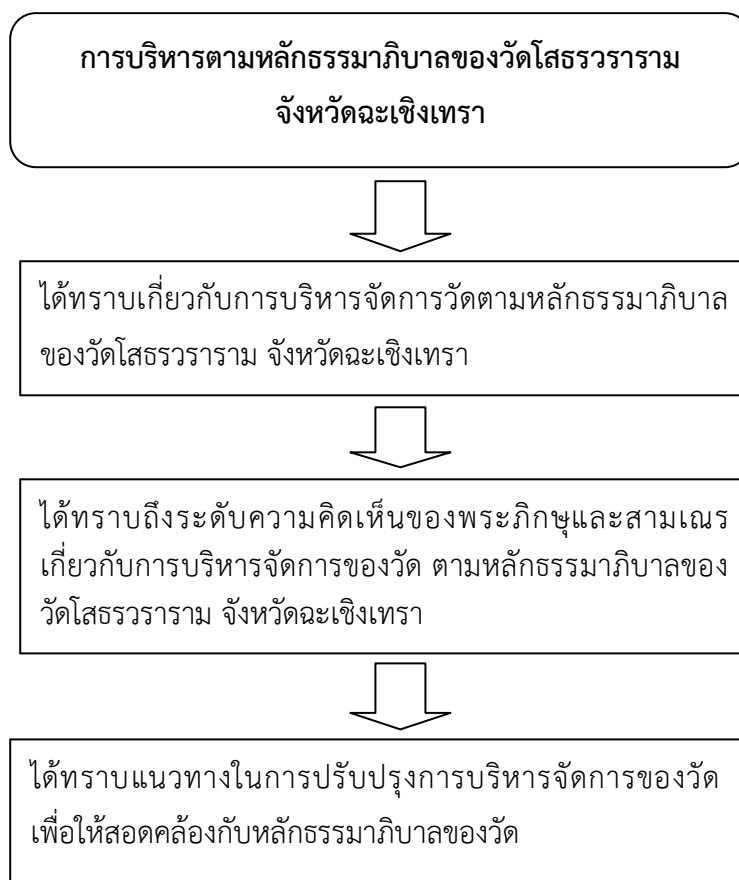
ข้อเสนอแนะด้านหลักความรับผิดชอบ

๑. รับผิดชอบและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองและพระภิกษุสามเณร จัดตั้งขึ้น
๒. ควรมีการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรที่มีผลการเรียนดีและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะด้านหลักความคุ้มค่า

๑. มีการจัดการและบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด
๒. เมื่อจะดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามหรือสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้ทราบเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา รายละเอียด คือ

หลักธรรมาภิบาล หมายถึงการบริหารงาน หรือการปกครองภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและมีความชอบธรรมทั้งฝ่ายผู้บริหารและประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ โดยแบ่งเป็น หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า โดยวัดโสธรวรารามได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การบริหารงานยุคใหม่ที่เน้นความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบต่อความประพฤติชอบ การมีส่วนร่วม และกระบวนการยุติธรรม โดยยึดหลักสำคัญพื้นฐาน ธรรมาภิบาล ๖ ประการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ การมีจิตสาธารณะ สำนึกรับผิดชอบต่อ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมตัดสินใจ บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน

๒. ได้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของพระภิกษุและสามเณรเกี่ยวกับการบริหารจัดการของวัด ตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา รายละเอียด คือ

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรภายในวัดโสธรวรารามต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวรารามในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๓๘$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมากสำหรับด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่าพระภิกษุสามเณรมีทัศนคติต่อการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากคือการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นที่ตั้ง สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านหลักคุณธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า พระภิกษุสามเณรมีทัศนคติต่อการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางคือผู้บริหารของวัดปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาธิปไตยและผู้บริหารวัดปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมสำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านหลักความโปร่งใส ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า พระภิกษุสามเณรมีทัศนคติต่อการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๑๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวรารามจังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า พระภิกษุสามเณรมีทัศนคติต่อการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=๓.๔๒$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านหลักความรับผิดชอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า พระภิกษุสามเณรมีทัศนคติต่อการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๙$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับมากคือบุคลากรของวัดทุกภาคส่วนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนสำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านหลักความคุ้มค่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่าพระภิกษุสามเณรมีทัศนคติต่อการบริหารงานอยู่ในระดับระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๔$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับมากคือมีการรณรงค์ให้พระภิกษุสามเณรช่วยกันประหยัดในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า

น้ำประปา เป็นต้นและการจัดสรรบุคลากรมีความเหมาะสมกับหน้าที่สำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๓. ได้ทราบแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการของวัด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของวัดรายละเอียด คือ

ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ๖ หลักพบว่า วัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทราใช้หลักธรรมาภิบาลในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งทำให้การบริหารประสบผลสำเร็จ ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของวัดดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม

๑. ผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางและยึดหลักยุติธรรมเป็นที่ตั้งในการบริหารวัด
๒. ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดผู้บริหารควรปฏิบัติงานด้วยเหตุและผล
๓. ควรปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เข้ากับยุคสมัยและคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรภายในวัด
๔. ควรนำหลักการกระจายอำนาจในการปกครองพระภิกษุสามเณรมาใช้ภายในวัด

ด้านหลักคุณธรรม

๑. ผู้บริหารปฏิบัติควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทยึดถือประโยชน์ของวัดเป็นสำคัญ
๒. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน
๓. ปฏิบัติต่อพระภิกษุสามเณรภายในวัดโดยเท่าเทียมกัน

ด้านหลักความโปร่งใส

๑. ทำงานอย่างมีระบบขั้นตอนมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญพร้อมรับการตรวจสอบอยู่เสมอ
๒. การดำเนินงานทุกโครงการควรมีการนำเสนอประชาสัมพันธ์ระเบียบขั้นตอน

ด้านหลักการมีส่วนร่วม

๑. ควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์งานที่ดีร่วมกัน
๒. รับฟังความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรที่มีความเห็นแตกต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวัด

ด้านหลักความรับผิดชอบ

๑. รับผิดชอบและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองและพระภิกษุสามเณร จัดตั้งขึ้น
๒. ควรมีการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรที่มีผลการเรียนดีและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านหลักความคุ้มค่า

๑. มีการจัดการและบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด
๒. เมื่อจะดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามหรือสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

ซึ่งหากมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยในลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาวิจัยทัศน์ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวโน้มสู่อนาคตโดยเน้นกรอบในการบริหารจัดการวัดและชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของพระสังฆาธิการในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา
๒. ศึกษาผลกระทบในการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารจัดการวัดและกรอบการจัดการในอนาคต
๓. ศึกษาขั้นตอนในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะลึก หรือการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารจัดการวัดที่ดี